

1Co 224/2009-348

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Brhla a soudců JUDr. Jaroslava Hikla a JUDr. Radmily Baďurové v právní věci žalobkyně **V M** nar. bytem , , zastoupené JUDr. Milanem Holomkem, advokátem se sídlem Zlín, Lešetín II/385, proti žalované **Krajské nemocnici T. Bati, a.s.**, se sídlem Zlín, Havlíčkovo nábř. 600, IČ: 27661989, zastoupené JUDr. Michalem Rezkem, advokátem se sídlem Brno, Tomáškova 19, o ochranu osobnosti, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24.4.2009, č.j. 24C 30/2002-284,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v odvoláním napadené části, to je v odstavcích II., III. a IV. výroku, **p o t v r z u j e .**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud svým rozsudkem vyhověl zčásti žalobě na ochranu osobnosti a uložil žalované Krajské nemocnici T. Bati, a.s. povinnost zaplatit žalobkyni peněžité zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč (odstavec I. výroku), ohledně další nemajetkové újmy ve výši 3.500.000,- Kč žalobu zamítl (odstavec II. výroku) a uložil žalované povinnost zaplatit na nákladech řízení žalobkyni částku 203.300,- Kč a České republice – Krajskému soudu v Brně částku 9.615,- Kč.

Po provedeném řízení dospěl soud prvního stupně k závěru, že mezitímním rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 1.10.2004, č.j. 24C 30/2002-166 ve znění rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19.10.2005, č.j. 1Co 76/2005-181 bylo již v řízení uzavřeno, že předchůdkyně žalované Baťova krajská nemocnice Zlín, příspěvková organizace, se sídlem Zlín, Havlíčkovo nábř. 600, IČ: 00089915 jako původkyně zásahu protiprávně zasáhla do práv žalobkyně na zdraví, důstojnost a soukromí chráněných ustanovením § 11 OZ tím, že v období od 20.4. do 2.7.1999 prostřednictvím svého zaměstnance MUDr. J. S. poskytla žalobkyni léčbu postupem non leges artis, který již byl obsolentní a překonaný a kromě zjevného pochybení při léčbě nedodržela ani základní pravidla pro vedení zdravotnické dokumentace. V důsledku nesprávného léčebného postupu byly žalobkyni způsobeny popáleniny II. a III. stupně, zánět plic, bolesti hlavy a pravé poloviny krku, pravé ruky, ramene, podpaždí a došlo k omezení hybnosti pravé ruky i k zásahu do její psychické integrity.

Krajský soud dále uzavřel, že povinnost k poskytnutí přiměřeného zadostiučinění v penězích přešla v průběhu soudního řízení z původkyně protiprávního zásahu Baťovy nemocnice Zlín, příspěvkové organizace, se sídlem Zlín, IČ 00089915 na nynější žalovanou Krajskou nemocnici T. Bati, a.s., se sídlem Zlín, Havlíčkovo nábř. 600, IČ: 27661989, která je nyní v projednávané věci pasivně legitimována. Poukázal na své usnesení ze dne 13.6.2006, č.j. 24C 30/2002-211, kterým podle ustanovení § 107 odst. 3 o.s.ř. připustil zmíněné procesní nástupnictví, a na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.6.2007, č.j. 30Cdo 154/2007-226, který odmítl dovolání nynější žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19.10.2005, č.j. 1Co 76/2005-181, kterým byl potvrzen mezitímní rozsudek soudu prvního stupně. NS ČR se otázkou nástupnictví v řízení o ochranu osobnosti nezabýval, a tudíž pasivní legitimaci nynější žalované za způsobený protiprávní zásah nikterak nezpochybil. Krajský soud dále vyslovil názor, že v případě odpovědnosti právnických osob jako původců protiprávního zásahu do osobnostních práv se o osobní povinnost nejedná, a proto v případě jejich zániku (výmazem z obchodního rejstříku) povinnost k poskytnutí satisfakce přechází spolu se souborným věcným podnikovým substrátem podle ustanovení § 5 odst. 1 ObchZ na právního nástupce.

K námitce žalované o promlčení žalobou uplatněného práva na reálnou satisfakci krajský soud odkázal na závazný právní názor vyslovený Nejvyšším soudem ČR v rozhodnutí o dovolání žalované ze dne 28.6.2007 (vycházející z rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. září 2003, č.j. 30Cdo 1542/2003-82),

podle něhož se právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ nepromlčuje. V souladu s tímto závazným právním názorem Nejvyššího soudu krajský soud uzavřel, že k promlčení práva na požadovanou peněžitou satisfakci nedošlo.

Krajský soud závěrem konstatoval, že míra a intenzita protiprávního zásahu předchůdkyně žalované do osobnostních práv žalobkyně na zdraví, který měl za následek těžké popáleniny II. a III. stupně na pravém prsu, zánět plic, psychická traumata, bolesti hlavy a pravé poloviny krku, pravé ruky, ramene, podpaží a pohybového vymezení pravé ruky a dále do práva na soukromí a rodinný život, jež spočíval v omezení společenského, soukromého, intimního i manželského života, v omezení cestování apod., byl mimořádně závažný. Na základě principu proporcionality soud prvního stupně uzavřel, že žalobkyni přísluší právo na peněžitě zadostiučinění podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ ve výši 500.000,- Kč. Další požadovanou částku ve výši 3.500.000,- Kč jako nepřiměřeně vysokou zamítl.

Proti tomuto rozsudku, výslovně do zamítavého odstavce II. výroku a odstavců III. a IV. výroku o nákladech řízení, podala včasné odvolání pouze žalobkyně. Přiznanou peněžitou satisfakci ve výši 500.000,- Kč považuje za nepřiměřeně nízkou. Odvolatelka namítala, že utrpěla nejenom fyzickou nýbrž i značnou psychickou újmu, ke které však soud prvního stupně nepřihlédl. Dále poukázala, že žalovaná se jí za prokázaný protiprávní zásah, k němuž došlo již v roce 1999, dosud ani neomluvila, ani neposkytla žádné finanční odškodnění. Poukázala rovněž na soudní řízení ve věci žalobkyně K N proti firmě PKS MONT, a.s., ve kterém byla K N za použití její fotografie na reklamním letáku přiznána peněžitá satisfakce ve výši 500.000,- Kč. Ve vztahu k tomuto rozhodnutí považuje žalobkyně přiznanou peněžitou satisfakci s ohledem na způsobené důsledky za nepřiměřeně nízkou. Odvolatelka se proto domáhala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadené části změnil tak, že jí bude přiznána i další požadovaná peněžitá satisfakce ve výši 3.500.000,- Kč.

Ve svém vyjádření k odvolání žalovaná žalobkyni vytkla, že volí k ochraně svých práv nepřiměřené prostředky. Zdůraznila, že její léčení formou ozařování skončilo dnem 30.6.1999 a že již v té době musela žalobkyně vědět, že došlo k poškození jejího zdraví. Žalovaná dále vyslovila, „že je možno, aby se žalobkyně domáhala ochrany svého práva prostřednictvím ustanovení § 13 odst. 2 a 3 OZ, ale zůstává otázkou promlčení nároku žalobkyně právě s ohledem na to, že se domáhá přímo peněžitého zadostiučinění a celou žalobu lze podle obsahu posoudit jako žalobu na náhradu škody“. Přes pochybnosti o své pasivní legitimaci ve věci jakož i o promlčení uplatněného práva žalovaná přesto nepodala proti rozsudku krajského soudu odvolání. Žalobkyní další požadovanou částku 3.500.000,- Kč považuje však za nepřiměřeně vysokou.

K dotazu odvolacího soudu žalovaná při jednání Vrchního soudu v Olomouci dne 27. ledna 2010 výslovně uvedla, že námitku promlčení uplatněného práva

žalobkyně vznesla až ve svém dovolání ze dne 22.2.2006 doručeném Krajskému soudu v Brně dne 23.2.2006 (č.l. 194). Žalovaná navrhl, aby odvolací soud rozsudek krajského soudu v odvoláním napadené části jako věcně správný potvrdil.

Podle čl. II. přechodných ustanovení, bodu 1. zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, není-li dále stanoveno jinak, použije se občanský soudní řád ve znění tohoto zákona i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Podle článku II. zákona č. 7/2009 Sb., přechodných ustanovení, bodu 10., odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo po řízení provedeném podle tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

Podle článku II. zákona č. 59/2005 Sb., přechodných ustanovení, bodu 1., není-li dále stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Podle článku II. zákona č. 59/2005 Sb., přechodných ustanovení, bodu 2., odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

Novela o.s.ř. provedená zákonem č. 7/2009 Sb. nabyla v celém rozsahu účinnosti dne 1.7.2009, novela o.s.ř. provedená zákonem č. 59/2005 Sb. nabyla účinnosti dne 1.4.2005, odvolání směřuje proti rozhodnutí vydanému dne 24. dubna 2009, proto odvolací soud z podnětu podaného odvolání provedl odvolací řízení podle zákona č. 99/1963 Sb. ve znění po novele provedené zákonem č. 59/2005 Sb. (dále jen o.s.ř.).

Odvolací soud po zjištění, že odvolání žalobkyně splňuje obecné náležitosti uvedené v ustanovení § 205 odst. 1 o.s.ř. a je podle obsahu odůvodněno relevantními odvolacími důvody uvedenými v ustanovení § 205 odst. 2 písm. e) (soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním) a písm. g) (rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci) o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadené části, tj. v odstavcích II., III. a IV. výroku, a po provedeném jednání dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.

Projednávanou věc je třeba i vsoučasné době posuzovat – vzhledem k tvrzenému porušení osobnostních práv zásahem ukončeným ke dni 2.7.1999 – podle zákona č. 40/1964 Sb. občanského zákoníku, hlavy II. oddílu I. § 11 – 13 ve znění po novele provedené zákonem č. 509/1991 Sb. (dále jen OZ).

Podle ustanovení § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí svého jména a projevu osobní povahy.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 OZ fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů, a aby jí bylo dáno přiměřené peněžité zadostiučinění.

Podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ, pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odst. 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

Podle ustanovení § 13 odst. 3 OZ výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

Zákonným předpokladem vzniku práva na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ je:

- 1) protiprávní zásah do osobnostních práv fyzické osoby,
- 2) snížení důstojnosti a vážnosti fyzické osoby ve společnosti ve značné míře,
- 3) příčinná souvislost mezi protiprávním zásahem do osobnostní sféry a zejména snížením důstojnosti a vážnosti fyzické osoby.

Odvolací soud nejprve konstatuje, že v projednávané věci svým rozsudkem ze dne 19.10.2005, č.j. 1Co 76/2005-181 potvrdil mezitímní rozsudek krajského soudu, že žaloba vůči tehdy existující původkyni zásahu Bařově krajské nemocnici Zlín, příspěvkové organizaci, se sídlem Zlín, Havlíčkovo nábřeží 600, IČ 00089915, je co do základů důvodná.

Vzhledem ke skutečnosti, že k rozhodnutí Zlínského kraje o zrušení tohoto subjektu a k zániku uvedené původkyně zásahu došlo jejím výmazem z obchodního rejstříku až po rozhodnutí odvolacího soudu dne 14.3.2006, a nástupkyně žalované vznesla námitku promlčení uplatněného práva až ve svém dovolání proti rozsudku vrchního soudu dne 23.2.2006, nemohl se soud otázkou právního nástupnictví na straně žalované ani námitkou promlčení v mezitímním rozsudku zabývat..

Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 28.6.2007, č.j. 30Cdo 154/2007-226, kterým odmítl dovolání nynější žalované proti napadenému rozsudku vrchního soudu, ve vztahu k námitce promlčení odkázal na svůj rozsudek ze dne 25.9.2003,

sp.zn. 30Cdo 1542/2003, na základě něhož v projednávané věci vyslovil právní názor, že se právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ nepromlčuje.

V předmětné věci již bylo mezitímním rozsudkem pravomocně rozhodnuto o základu práva, tedy i pasivní legitimaci ve sporu, dále v odst. I. výroku napadeného rozsudku pravomocně rozhodnuto o uložení povinnosti žalované Krajské nemocnice T. Bati, a.s. nahradit žalobkyni nemajetkovou újmu v penězích ve výši 500.000,- Kč. Podle ustanovení § 159a odst. 1 a 4 o.s.ř. jsou těmito výroky vázáni jak účastníci řízení tak i příslušné orgány, tedy i soudy. Pravomocným výrokem soudu byla vyřešena otázka pasivní legitimace žalované i její odpovědnost za způsobený protiprávní zásah. Uvedenými závěry jsou soudy vázány a v dalším řízení o zbývající část žalobou uplatněného práva nejsou oprávněny již vyřešené otázky posuzovat ani jako otázky předběžné (viz. rozsudek NS ČR ze dne 13.6.2000, sp.zn. 25Cdo 5/2000 uveřejněný pod číslem 48/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek NS ČR ze dne 27.5.2009, č.j. 32 Cdo 1119/2008-154). Žalovaná je proto ve věci pasivně legitimována a odpovídá žalobkyni za způsobený protiprávní zásah do jejích osobnostních práv.

V řízení zůstalo pouze otevřeno, zda se odvolací soud musí řídit závazným právním názorem NS o nepromlčitelnosti práva na poskytnutí satisfakce v penězích a zda je žalobkyni požadovaná další peněžitá satisfakce ve výši 3,5 mil. Kč přiměřená či nikoliv.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí o odmítnutí dovolání žalované ze dne 28.6.2007 vyslovil závazný právní názor, že právo na přiznání relativní satisfakce se nepromlčuje. Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu ČR posléze rozhodlo, že právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ je právem majetkové povahy, které se promlčuje v obecné tříleté promlčecí době (viz. rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17.2.2004, sp.zn. 1Co 63/2003, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 1/2008 pod č. 4). Z důvodu, že závazný právní názor vyslovený jediným senátem 30Cdo NS ČR byl překonán rozhodnutím Občanskoprávního i obchodního kolegia NS majícím vyšší právní sílu, odvolací soud respektoval právní názor kolegia NS o promlčitelnosti práva žalobkyně na poskytnutí peněžitě satisfakce. Proto se zabýval i otázkou, zda námitka promlčení byla žalovanou vznesena důvodně či nikoliv. V projednávané věci došlo k zásahu do osobnostních práv žalobkyně jejím neadekvátním léčením v době od 20.4.1999 do 2.7.1999. Jednalo se o pokračující zásah, který byl ukončen až dne 2.7.1999 zdravotním poškozením žalobkyně. Ode dne následujícího, to je od 3.7.1999, počala běžet tříletá promlčecí lhůta podle ustanovení § 101 OZ, která skončila dnem 2.7.2002. Žalobkyně své právo na přiznání peněžitě satisfakce uplatnila u krajského soudu žalobou dne 17.6.2002, tudíž včas. Námitka promlčení nebyla žalovanou uplatněna oprávněně.

Zbývalo posoudit, zda žalobkyní požadované zadostiučinění ve zbývající výši 3.500.000,- Kč je oprávněné či nikoliv. Odvolací soud zcela souhlasí se soudem prvního stupně, že zásah do osobnostních práv žalobkyně na zdraví, soukromí a rodinný život byl natolik intenzivní a závažný, že bylo třeba žalobkyni přiznat zadostiučinění v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ. Soud prvního stupně postupoval zcela správně, když uložil žalované k tíži nejen poškození zdraví žalobkyně popáleninami II. i III. stupně, zánětem plic a zásahem do psychické integrity, nýbrž i další nevyvrácené zdravotní důsledky spočívající v bolestech hlavy, pravé poloviny krku, pravé ruky, ramene, podpaží i pohybového mezení pravé ruky. Krajský soud rovněž zcela správně posoudil i další související důsledky spočívající v omezení intimního života, návštěv žalobkyně ve společnosti, dovolených apod. Odvolací soud jednoznačně souhlasí se soudem prvního stupně, že částka 500.000,- Kč je satisfakcí zcela přiměřenou povaze, rozsahu i intenzitě zásahu. Pro srovnání odvolací soud poukazuje na svůj rozsudek ze dne 25.10.2006, č.j. 1Co 136/2006-58, kterým poškozenému přiznal peněžité zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč za zranění, které mělo za následek amputaci jedné nohy. Pokud žalobkyně ve svém odvolání poukazovala na rozsudek zdejšího Vrchního soudu v Olomouci ve věci K N₁ proti žalované PKS MONT, a.s. ze dne 14.10.2009, č.j. 1Co 37/2009-257, tak tímto rozsudkem byla K N₁ za neoprávněné užití její podobizny přiznána částka ve výši 100.000,- Kč a nikoliv ve výši 500.000,- Kč, jak se mylně domnívala. Odvolací soud proto uzavřel, že žalobkyní požadovaná další náhrada nemajetkové újmy v penězích ve výši 3.500.000,- Kč je nepřiměřeně vysoká a soud prvního stupně postupoval správně, když žalobu v uvedeném rozsahu jako neoprávněnou zamítl. V podrobnostech odvolací soud odkazuje na správné písemné odůvodnění rozsudku krajského soudu.

Ze všech těchto důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadené části podle ustanovení § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ustanovení § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 a ustanovení § 150 o.s.ř. Procesně úspěšné žalované vzniklo sice právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, odvolací soud ale po posouzení všech okolností případu usoudil, že je třeba aplikovat ustanovení § 150 o.s.ř., podle něhož, jsou-li tu dány důvody zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela anebo zčásti přiznat. V projednávané věci bylo jednoznačně prokázáno, že se žalovaná protiprávního zásahu do osobnostních práv žalobkyně dopustila, že se jednalo o zásah intenzivní, rozsáhlý a že v průběhu soudního řízení žalovaná přes svoji zjevnou odpovědnost k žalobkyni jako své bývalé pacientce neprojevila citlivý přístup, kdy odmítala připustit své sebemenší pochybení. Vzhledem ke skutečnosti, že otázka výše peněžité satisfakce spočívá na volné úvaze soudu a vychází ze zcela individuálních okolností každého případu, dospěl odvolací soud k závěru, že byly splněny důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nemusí

odvolací soud žalované náhradu nákladů odvolacího řízení přiznat. Z těchto důvodů proto odvolací soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně dospěje odvolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř.).

V Olomouci dne 27. ledna 2010

Za správnost vyhotovení:
Petra Šlajsová

JUDr. Vojtěch Brhel v.r.
předseda senátu